

VÁLASZ-utak

A magyarországi holokauszt történetét nem lehet elégszer feldolgozni ahhoz, hogy az ember ne szembesülhetne újabb és újabb, addig nem, vagy csak kevésbé ismert tényeivel. Mégis, a dátumok és események meghatározó láncolatán túl, sokszor hajlamosak vagyunk csupán két szerepet azonosítani a történetben: a magyar hatóságok és az állami gépezet arctalan (vagy épp a náciik gyakran démonizált) elkövetőit és a kevés kivétellel szintúgy arctalan áldozatok tömegét.

Tapasztalataink szerint a magyar társadalom nagy része még mindig nem érez kapcsolatot történelmének eme fejezetével, s hajlamos úgy képzelni, hogy az akkori szörnyűségek a nem zsidó civilek feje fölött, tudta és minimális befolyása nélkül estek meg.

Kiállításunk hétköznapi példákat hoz arra, hogy a holokauszthoz vezető antiszemitizmus, állami szintű jogfosztás és világháborús események mellett a közemberek is jelentős szerepet játszottak a történetekben. Aligha találunk olyan magyarországi lakost, aki ne szembesült volna az embertelenséggel és időről-időre ne kényszerült volna komoly döntéshelyzet elé. A kiállítás bepillantást enged abba, miként kerültek személyes érdekek vagy csupán rosszindulat a humánus és józan ész fölé a nem zsidó lakosság jelentős részénél, míg mások – sajnos jóval kevesebben – a legváltozatosabb formában igyekeztek segíteni honfitársaikon. Az üldözöttek reakciói is számtalan megrendítő, egyéni döntést tárnak elénk a bemutatott forrásokon keresztül. Számukra azonban még az sem adatott meg, hogy jó és rossz között válasszanak. Üldözöik nem hagytak számukra valós alternatívákat.

Válasz-út elé került önmagával vagy egy másik ember sorsával, helyzetével kapcsolatban zsidó és nem zsidó magyar vagy német polgár, közszereplő és hatósági személy egyaránt. A történetek elrendezése lehetővé teszi, hogy a látogató akár véletlenszerűen kiválasztott dokumentumok elolvasásával is betekintést nyerhessen a döntéshelyzetek mélységéről és sokféleségéről.

Kiállításunk fénykép és forrásanyagának bázisát levéltári kutatásaink adják, melyeket tematikusan rendeztünk külön tablókra. A bemutatott választási lehetőségek dokumentumait egy, a paneleken áthúzódó, lefelé tartó sötét sáv köti össze, rajta a vonatkozó történelmi háttér rövid összefoglalásával. Mindez az idővel egyre súlyosbodó események szimbolikus jele is.

A kiállítással fel szeretnénk hívni a figyelmet a személyes felelősség minden korban érvényes meghatározó szerepére, hogy a látogatóban e személyes döntéseken át megfogalmazódhasson a kapcsolat múlt és jelen között és ez úton aktív állampolgárságra ösztönözze őt a saját mindennapjaiban.

Hédi Fanni, Klacsmann Borbála, Laszák Ildikó

Az egyes megnyitókön részt vesznek a város magasabb rangú képviselői, iskolák, hitközségek és lehetőség szerint túlélők, akikkel a látogatóknak lehetőségük nyílik beszélgetni. A vándorkiállításokhoz alapítványunk helyi érdeklődőkből diák-tárlatvezetőket képez. A tablók minden városban helytörténeti tablóval egészülnek ki, melyet alapítványunkkal való konzultáció mellett a helyi diákok készítenek el.

[Kölcsönzés feltételei](#)

[Segítség a helytörténeti tabló elkészítéséhez](#)

Kapcsolat: info[kukac]eletmenete[pont]hu

Helyszínek:

[2017](#)

[2016](#)

[2015](#)

[2014](#)

Képgaléria - kattintson a képre!:

